

Катерина ПЕТРОВА
(Запоріжжя, Україна)

УДК 930. 1: 001. 4

Термінологія у сфері благодійності в сучасній історіографії

Проблема благодійності активно висвітлюється в історіографії ще з XIX століття. У зв'язку з поширенням благодійної діяльності починається осмислення цього явища. Це було зумовлено розвитком капіталістичних відносин та формуванням прошарку підприємців, які зосередили в своїх руках значні капітали, та стали тією соціальною силою, яка потенційно забезпечувала матеріальні передумови до зростання благодійності. Значний внесок у висвітлення питання благодійності в цей період зробили такі дослідники як П.І. Георгієвський, С.К. Гогель, Є.Д. Максимов та ін. Тематика цього періоду була такою: загальні проблеми благодійності, державна система захисту населення (П.І. Георгієвський), пошуки коренів благодійності в Давній Русі та періодизація історії благодійності, аналіз законодавчої бази Російської імперії у сфері благодійності (М. Дмитрієв), основні напрямки благодійності (Є.Д. Максимов).

Огляд дореволюційної історіографії доводить підвищений науковий інтерес до теми благодійності на рубежі XIX – XX століть. Досліджувались різноманітні аспекти феномену благодійності, такі як історія благодійництва та її періодизація, сучасна дослідникам законодавча база з цього приводу. Праці дослідників дають підстави зробити висновок про важливість благодійної допомоги в даний період як основного фактору соціальної допомоги в державі.

З приходом радянської влади дослідження з питань благодійності були припинені, а дана тема була визнана буржуазною і була заборонена. Саме явище благодійності визнавалося "... соціальним явищем класового, перш за все, буржуазного суспільства, і в системі радянського тоталітаризму благодійності не знайшлося місця ні в ен-

циклопедичних словниках, ні в суспільному житті” [5, с. 39]. Єдиними виключенням були роботи з історії товариства Червоного Хреста, заснованого у другій половині XIX століття. Але і там його дореволюційна діяльність висвітлювалась схематично і невиразно, до того ж з перевагою не аналізу, а критики [8, с. 132]. Лише в кінці 80-х років XX століття було знято заборону з теми благодійності. З’являються праці, що повністю, або частково присвячені проблемам благодійництва чи меценатства, як, наприклад, робота А.Н. Боханова “Коллекционеры и меценаты в России”.

Сучасна вітчизняна історіографія представлена працями Ю. Гузенка, О. Доніка, Т. Курінної, С. Поляруш, І. Суровцевої та ін., які досліджують становлення і розвиток органів державної опіки, громадських добродійних об’єднань та благодійну діяльність окремих сімей чи осіб. Вагомим доробком у вивченні історії вітчизняної благодійності стали докторські дисертації Н. Сейко “Добродійність у сфері освіти України (XIX – початок XX ст.) та О. Друганової “Розвиток приватної ініціативи в освіті України (кінець XVIII – початок XX ст.).

Сьогодні особливо актуально стоїть питання благодійності в суспільстві. Це пов’язано як з активізацією наукових досліджень з цієї тематики, так і з вимогами сучасного життя, життєвою необхідністю. Так чи інакше, у нас на слуху постійно такі слова як “благодійність”, “добродійність”, “добро” тощо. Постає питання, який же зміст криється за цими поняттями.

Насправді, вислів “жити по поняттям” властивий певній категорії людей, підходить усім. Адже поняття – синтез історичної традиції та певної домовленості. Вчені домовляються, який зміст вони вкладатимуть в те чи інше поняття, яка саме річ буде називатися так, а не інакше. Однакове розуміння поняття забезпечує порозуміння між науковцями.

Так само у повсякденному житті ми засвоюємо поняття, завдяки яким розрізняють добре та погане. Ще Сократ говорив, що необхідно лише пояснити людині, що таке добро, і вона почне його робити, а відповідно всі злі вчинки – від незнання.

У коренів поняття “благодійність” лежить поняття “благо”, введене Аристотелем, лат. *summum bonum* [9]. З цього часу починається тлумачення цього поняття, чим займалися спершу філософи. Питання про благо ставилося у філософії у зв’язку з розумінням сенсу буття і людського існування як питання про вище благо, в залежності від

якого визначалась відносна цінність всіх інших благ. Філософи під поняттям “благо” розуміли те, що люди бажають саме по собі, а не через його наслідки. Адже більшість людей погодиться, що щастя краще, ніж нещастя, дружба краще ворожнечі тощо.

У питанні про те, що є благо, думки античних філософів розділилися. Одні вважають, що благо полягає у всезагальній любові, другі – в тому, щоб радіти красі, а інші шукають його в задоволенні. З того, яким чином визначають поняття “благо”, витікає все інше в етиці, адже люди мають в своїх діях творити якомога більше блага і відповідно якомога менше зла.

Антична філософія розглядала благо в блаженстві – “евдемонії”, зміст якої трактувався різними представниками різних напрямків: як насолода (кіренаїки, Епікур) [19] чи утримання від пристрастей (кініки) [12], як добродієність в розумінні панування вищої, розумної природи над нижчою (Аристотель, стоїки). Аристотель розрізняє блага трьох родів: тілесні (здоров’я, сила тощо), зовнішні (багатство, честь, слава тощо) і душевні (гострота розуму, моральна добродієність тощо) [9].

Незалежно від того, як філософи визначали поняття “благо”, всі вони трактували його як те життєво необхідне, без чого людина не може нормально існувати.

У Середні віки поняття блага повністю співпадає з поняттям Бога, але не втратило свого розуміння як найнеобхіднішого в житті людини.

Філософи розкривали високий зміст поняття благо, а на побутовому рівні в це поняття ми вкладаємо трішки інший зміст. Тут благо – це також те, без чого людина не може нормально існувати, але вже не в духовному, а в матеріальному сенсі, тобто, це одяг, їжа, крив над головою тощо.

Саме слово благодійність складається з двох частин “благо” та “діяти”. Таким чином, благодійність можна тлумачити як діяти на благо. Але це дуже широке тлумачення, яким на сьогодні оперувати важко. Таке поняття може кожен розуміти по-своєму, що порушує розуміння в науковому світі. Тому кожен дослідник намагається вивчати історію поняття та обґрунтувати своє.

На сьогодні поняття благодійність досі має широкий зміст від звичайної матеріальної допомоги до меценатства. Тож розглянемо еволюцію поняття благодійність. Відобразити, який вигляд мало поняття благодійність у Середні віки, зробила спробу російська дослід-

ниця Л. Б. Сукіна у праці “Понятие благотворительности в культуре русского Средневековья”. Дослідниця наводить тлумачення зі словника давньоруської мови X–XIV століття: “благотворіння” – здійснення добрих справ, благодійність; “благотворіє” – добрі справи, милостиня; тобто це поняття могло означати дію а також саму милостиню; “благотворіті” – робити добро. Л. Б. Сукіна приходить до висновку, що в часи Середньовіччя благодійність існувала як етичне та релігійне поняття. Але мислилась вона у формі милостині на користь церкві та злиденним [15, с. 20].

Російська дослідниця Г.М. Ульянова в розділі свого дисертаційного дослідження “Термінологія” також показує значення поняття благодійність у Середньовіччі. Щодо Середньовіччя Г. М. Ульянова дійшла висновку, що зміст поняття “благодійність” обумовлений тим, що благодійність являлась необхідним елементом поведінки благочестивого християнина, що забезпечувала спасіння в загробному світі та спокій душі у світі земному [16, с. 134]

Саме поняття “благодійність” почало активно вживатися у XVIII столітті. Разом з ним активно вживалось словосполучення “благодійні установи”.

Що ж стосовно XIX століття, то вживання терміну “благодійність” знайшло відображення у “Толковом словаре живого Великорусского языка” В. І. Даля та словнику Брокгауза-Ефрона. Енциклопедичний словник XIX століття Брокгауза-Ефрона визначає благодійність як прояв співчуття до ближнього і моральний обов’язок заможного поспішати на допомогу незаможному [18, с. 55]. У словнику Даля наводяться такі слова: “благо” – як синонім слова “добро”; “благота” як багатство; “благость” як вищий ступінь любові та милосердя, поєднання всіх добродітностей. В.І. Даль зазначає, що у складних словах корінь “благо” зберігає значення “добро”. Далі наводяться слова “благодатель” – благодавець, благодійник, благотворець; той, що робить добро; а також похідні – прикметник “благодійний”, іменник “благодательство” – благодіяння, благотворення. Близька до них дієслівна форма “благодіяти” – благотворити, робити добро, служити на інших безкорисно, піклуватися про щастя ближнього та іменники “благодатель” та “благодій” – добродіяч, благодійник, той, хто робить добро іншому. “Благодійний” (про людину) – схильний до благотворіння; схильний робити добро, допомагати бідним; (про заклад, установу) – влаштований для призріння старих, калік, хворих, неімущих або задля

опіки про них. “Благотворець, благодійник, благоподатель; той, хто робить добро іншим. “Благодійність” – властивість, якість благодійника [16, с. 130].

У XIX столітті поряд зі словом “благодійник” в лексикон увійшло слово “жертвувач”. У словнику Даля “жертвувати” означає позбавляти себе чогось добровільно на користь інших [16, с. 131].

У сфері благодійності побутує також ще один термін – “призріння”, що походить від дієслова “призрівати”, “кинути на когось погляд зі співчуттям”, або “прихистити”. Термін “призріння” вживається щодо груп населення, що потребують захисту, а саме дітей, старців та інвалідів, тобто тих, хто не може сам себе забезпечити. Існував також термін “суспільне призріння”, який вживався щодо адміністративних органів та в державному діловодстві. Так, І.С. Гребцова та В.В. Гребцов в роботі “Становление государственного попечительства и общественной благотворительности в Одессе в конце XVIII – 60-е гг. XIX ст.” визначають “суспільне призріння” як поняття, що застосовувалось до всієї сфери, пов’язаної із соціальною реабілітацією основних категорій населення, що потребували допомоги (дітей, старців, інвалідів), всіх, хто не міг прогодувати себе власною працею. Автори наголошують на неспівпадінні понять “благодійність” та “суспільне призріння”, оскільки благодійність не включає державний рівень реалізації програм соціальної реабілітації [3, с. 3].

Також вживався термін “попечительство” – піклування про когонебудь та “попечитель” – особа, що опікується установою, але не перебуває в ній на службі. З початку XIX століття поширюється також словосполучення “допомога бідним” чи “допомога нужденним” [16, с. 131].

В радянський період термін “призріння” було замінено на “соціальне забезпечення”, а в 1990-ті на “соціальний захист”. В коло дії органів соціального захисту було включено рішення специфічних питань охорони здоров’я, освіти, забезпечення старості, праці та ін., що стосувалося благополучного існування населення та здійсненню основних громадських прав особистості [16, с. 132].

На сучасному етапі над визначенням поняття “благодійність” працюють такі російські та українські вчені, як Г.М. Ульянова, О.Р. Соколов, О.М. Донік, Ю. Гузенко, В.І. Савицький та ін. Чи не всі вони визначають благодійність через діяльність, пов’язану з наданням фінансової та матеріальної допомоги тим, хто її потребує.

Серед російських дослідників заслуговує на увагу думка Г.М. Ульянової. Дослідниця обумовлює, що до сьогодні немає чіткого визначення поняття “благодійність”, а також зазначає, що невірно кожному добру справу називати благодійністю, хоча і не обґрунтовує свою думку. За Г.М. Ульяновою термін “благодійність” стосується сфери громадської активності, пов’язаної з передачею юридичними та фізичними особами грошових та матеріальних засобів, а також із особистим співробітництвом приватних осіб у справі допомоги нужденним [16, с. 134].

Ще один російський дослідник благодійності із Санкт-Петербургу О.Р. Соколов наводить таке визначення: благодійність – це добровільна соціальна діяльність, пов’язана з безплатною передачею матеріальних цінностей, у тому числі й створених працею у процесі самої благодійної діяльності та спрямована на досягнення більшого соціального добробуту [6, с. 199].

На теренах України ґрунтовну роботу над визначенням поняття “благодійність” здійснив О. М. Донік. За визначенням цього дослідника благодійність – це діяльність, завдяки якій громадські та приватні ресурси добровільно спрямовуються їхніми власниками для допомоги окремим соціально незахищеним групам людей, вирішення суспільних проблем, а також поліпшення умов громадського життя. Така підтримка надається не тільки біднякам, які живуть у злиднях, а й тим людям (громадським активістам, фахівцям, представникам творчих професій, учням і студентам) та некомерційним і неполітичним організаціям, котрі відчувають нестачу в коштах для вирішення індивідуальних, професійних, культурних та суспільних завдань [6, с. 199]. Важливим моментом у визначенні О. М. Доніка є розшифровка хто саме відноситься до категорії людей, що отримують благодійну допомогу. Також автор виокремлює добровільність благодійної допомоги, проте не зазначає мету такої діяльності. Тобто, за таким визначенням поняття “спонсорство” можна легко підвести під поняття “благодійність”.

Окремо О.М. Донік виділяє поняття “державна благодійність” як опіку або соціальне забезпечення з боку держави.

Дещо розмите визначення надає Ф. Ступак: благодійність – це багатоаспектна людська діяльність з метою надання певної допомоги [14, с. 15]. Таке визначення вимагає розширення тлумачення поняття, адже невідомо хто, кому, з якою метою тощо має надавати допомогу. Таке визначення не розкриває суть феномену благодійності.

Суттєву роботу у визначенні поняття “благодійність” провів український дослідник О. Ільченко. Він розглядає благодійність як діяльність, що формується на громадських засадах або приватній ініціативі, здійснюється фізичними та юридичними особами, і має такі суттєві ознаки: 1) наявність суспільно значущої мети; 2) добровільний, безкорисливий характер роботи; 3) високі моральні принципи благодійників, “громадський рівень розуміння необхідності здійснення програм соціальної реабілітації тих категорій населення, які потребують підтримки” [7, с. 89]. Можливо, така форма визначення (з виокремленням характерних ознак) є найбільш прийнятною для такого феномену як благодійність.

Українські дослідники Ю. Гузенко та В.І. Савицький ототожнюють у своїх визначеннях поняття “благодійність” та “філантропія”. Поняття “філантропія” у перекладі з грецької мови означає любов до людей. У V ст. до н. е. воно означало божественну прихильність, а у IV ст. н.е. – доброзичливе ставлення до людини. На сучасному етапі поняття “філантропія” почало активно вживатися у Франції, звідки і було запозичено в нашу мову. І на сьогодні філантропія означає безкорисливу допомогу одним людям іншим [4, с. 10].

Ю. Гузенко ставить в один синонімічний ряд такі поняття як “благодійність”, “доброчинність” та “філантропія”. Автор визначає благодійність як добровільну безкорисливу пожертву фізичних і юридичних осіб у поданні набувачам матеріальної, фінансової, організаційної та ін. благодійної допомоги. При цьому він зазначає, що благодійність є традиційно етнічною та соціальною нормою [4, с. 10]. У своєму визначенні Ю. Гузенко залишив поза увагою сторону одержувача благодійної допомоги, не коментуючи, хто саме може претендувати на допомогу такого роду.

Прирівнює благодійність і філантропію також В.І. Савицький. За його словами, благодійність (філантропія) – це вияв співчутливості до стражденного, безкорисливе, некомерційне надання матеріальної допомоги тим, хто її потребує. Така недержавна підтримка може бути спрямована на окрему особу, організацію та на заохочення важливої, соціально значущої діяльності (освіта, медицина, спорт, захист довкілля, охорона та відбудова пам’ятників історії та культури тощо) [13, с. 40]. Цікавим у визначенні В.І. Савицького є наголошення на недержавності благодійної допомоги. Тобто, держава виключається з кола потенційних благодійників.

Одним із спірних питань термінології у сфері благодійності являється співвідношення понять “благодійність” та “меценатство”. Сам термін “меценатство” своїми коренями сягає часів Римської імперії. У I ст. до н. е. в Римі жила людина на ім’я Меценат. Він був відомим державним діячем при імператорі Октавіані Августі. Меценат був відомим і багатим, належав до стану вершників, вважався нащадком етрусських царів. Кращі поети того часу знаходили в Меценаті поважного покровителя і захисника. Він допомагав Вергілію, Горацію, Луцію Варію Руфу та іншим [11]. Піклування про поетів зробило ім’я Мецената символом фінансової, економічної, політичної і, навіть, релігійної підтримки творчої і просвітницької діяльності літераторів, музикантів, архітекторів, скульпторів, художників, вчених, педагогів – тих, хто був талановитим, але не мав фінансових засобів.

Меценатство – це опікування культурою. Саме таке визначення обрали творці глосарію, що вийшов у рамках проекту “Розвиток культури філантропії України” [1]. Таке ж визначення присутнє у словнику-довіднику “Управління суспільним розвитком”, де меценатство – це опікування культурою за власною щедрістю [9]. Отже, стосовно того, що меценатство відноситься до сфери культури ні в кого не викликає сумніву.

Що ж стосовно співвідношення понять “благодійність” та “меценатство”, то більшість дослідників дотримується думки, що меценатство є складовою частиною благодійності та діє у сфері культури.

Таку думку розвиває О.М. Донік: меценатство – це добродчинство, спрямоване на розвиток науки, культури, мистецтва, основний зміст якого полягає у стимулюванні творчої діяльності їх діячів [9].

На думку дослідників Г. Хілецького, О. Семашко та Л. Думи у праці “Добродчинність в Україні: минуле, сучасне, майбутнє” поняття “меценатство”, ще починаючи з римських часів, означало піклування наукою та мистецтвом з боку держави, інституцій та приватних осіб. Але в сучасному тлумаченні поняття автори виключають державу з кола меценатів. Тобто, в сучасному розумінні поняття “меценатство” означає сприяння розвитку цих явищ з боку недержавних інституцій та приватних осіб як альтернативних державному утриманню. Автори вважають, що традиційно меценатство передбачає незацікавлену матеріально гуманістично піднесену діяльність, яка, однак, незапрограмовано може громадсько винагороджуватись і славою, і престижем [17, с. 30].

Поряд з меценатством сьогодні часто виживається англійське поняття “спонсорство”, яке за вищезгаданими авторами означає видатки фірм або приватних осіб на культурні цілі, реалізація яких супроводжується певною зацікавленістю або прямим інтересом в рекламі певної продукції, діяльності, підвищенні соціально-культурного статусу, накопиченні соціального капіталу для здобутків в бізнесі, політиці і т. п. [17, с. 30]

Відмінна риса спонсорства – це прагматичний характер. Така діяльність завчасно передбачає певні вигоди для спонсора. Це яскраво простежується у визначенні спонсорства, наведеному у Великому тлумачному словнику під редакцією А. Бусела, де спонсорство – це фінансова підтримка, допомога кому-небудь, чого-небудь в обмін на рекламу своєї діяльності, продукції, імені, назви, торгової марки і т.п. [2, с. 1374].

Таким чином, благодійність – це діяльність, пов’язана з добровільною, безкорисливою передачею коштів чи матеріальних цінностей юридичними та фізичними особами тим, хто цього потребує. При цьому, як зазначає О.М. Донік, до кола тих, хто потребує благодійної допомоги відносяться не лише злиденні, а й ті люди та некомерційні і неполітичні організації, котрі відчувають нестачу в коштах для вирішення власних, професійних, культурних та суспільних завдань.

Починаючи з ХІХ століття поняття “благодійність” зазнає змін – з кола благодійників поступово виключається держава. І вже сьогодні переважна більшість визначень наголошують на недержавному характері благодійності.

Щодо співвідношення понять “благодійність та меценатство”, то загально визнаним є розуміння меценатства як форми благодійності. Але благодійність та меценатство відрізняються своїми мотивами. Якщо благодійність пов’язана з милосердям, то меценатство – з протекціонізмом. Саме поняття благодійність ширше, ніж поняття меценатство. При цьому поняття благодійність стосується усіх сфер людського буття, а меценатство є важливим джерелом підтримки розвитку культури.

Поряд з вищезгаданими поняттями сьогодні активно виживається поняття спонсорство, яке також передбачає надання фінансової чи іншої допомоги юридичним чи фізичним особам. При цьому держава також не включається в коло спонсорів. Проте, відмінною рисою спонсорства є прагматичний характер. За таким родом допомоги завжди стоїть певна мета: підвищення власного авторитету, рекламування

продукції тощо. Спонсор завжди спрямовує свою діяльність в ту сферу, де він може отримати винагороду.

На нашу думку, термінологічний апарат у сфері благодійності ще не достатньо розроблений і потребує подальших досліджень. Оскільки сьогодні відбувається становлення законодавчої бази благодійництва в Україні, то актуальним є дослідження термінологічного апарату інституту благодійництва.

Джерела і література:

1. Благодійність і суспільство // [http://www.pdp.org.ua/pm view.php?a=862](http://www.pdp.org.ua/pm_view.php?a=862)
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ “Перун”, 2005. – 1728 с.
3. *Гребцова И. С.* Становление государственного попечительства и общественной благотворительности в Одессе в конце XVIII – 60-е г. XIX ст. – Одесса : “Астропринт”, 2006. – 320 с.
4. *Гузенко Ю.І.* Становлення і діяльність громадських благодійних об’єднань на Півдні Українив другій половині XIX – на початку XX ст. (на матеріалах Херсонської губернії). – Миколаїв : Вид-во “Іліон”, 2006. – 232 с.
5. *Дмирієнко М.* Благодійність як атрибут громадянського суспільства: історія і сучасність // Розбудова держави. – 1994. – № 6. – С. 37–44.
6. *Донік О. М.* Купецтво України в імперському просторі (XIX ст.). – К. : Інститут історії України НАН України, 2008. – 271 с.
7. *Ільченко О.* Феномен благодійності в історії Києво-Могилянської академії // Гуманізація навчального процесу. – Слов’янськ, 2010. – Вип. LII. – Ч. II. – С. 88–98.
8. *Ковалева С.* Благотворительная деятельность в России на рубеже XIX – XX вв. в отечественной историографии (с 197 г. по настоящее время) // Исторична панорама. – 2009. – Вип. 9. – С. 131–135.
9. *Курінна Т.* Підходи до розроблення термінологічного апарату державного регулювання меценатства в Росії: досвід для України // http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/tppd/2008-3/R_1/08ktmrdu.pdf
10. *Лосев А.* История античной эстетики / http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/los_7/86.php
11. *Матяж С.* концептуальні підходи до поняття державного регулювання меценатства в історичному і сучасному аспектах // http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Apdu_o/2009_1/R_1/Matiag.pdf

12. *Огурцов А. П.* Благо и истина: линии расхождения и схождения / <http://www.philosophy.ru/iphras/library/wealtrue/ogurzova.html>
13. *Савицький В. І.* Генеза благодійності в Україні (Методологія історії соц. роботи в Україні) : Навч. посіб. – К. : НТУУ “КПІ”, 2007. – 136 с.
14. *Ступак Ф. Я.* Благодійні товариства Києва (др. пол. XIX – поч. XX ст.) : монографія. – К.: “Хрещатик”, 1998. – 220 с.
15. *Сукина Л. Б.* Понятие благотворительности в культуре русского Средневековья // Благотворительность в России 2003/2004. – СПб, 2004 – С. 19–24.
16. *Ульянова Г. Н.* Благотворительность в Российской империи. Конец XVIII – начало XX века: дис. ... доктора ист. наук : 07.00.02. – М., 2006. – 608 с.
17. *Хілецький Г., Семашко О., Дума Л.* Добročинність в Україні: минуле, сучасне майбутнє. – К.: Гурт, 1998. – 44 с.
18. Энциклопедический словарь / Под ред. И.Е. Андреевского. – СПб.: Тип. Брокгауз-Ефрон, 1891. – Т. 7. – 467 с.
19. Этика счастья / <http://www.humanities.edu.ru/db/msg/1636>

Катерина Петрова (Запоріжжя, Україна). Термінологія у сфері благодійності в сучасній історіографії.

В статті на основі аналізу сучасної історіографії здійснена спроба показати еволюцію термінів у сфері благодійності. Стаття висвітлює співвідношення понять “благодійність” та “меценатство”. Пропонується висновок, що на сучасному етапі спостерігається тенденція до виключення держави з кола благодійників.

Ключові слова: благодійність, меценатство, філантропія, спонсорство.

Екатерина Петрова (Запорожье, Украина). Терминология в сфере благотворительности в современной историографии.

В статье на основе анализа современной историографии сделана попытка показать эволюцию терминов в сфере благотворительности. Статья освещает соотношение понятий “благотворительность” и “меценатство”. Предлагается вывод, что на современном этапе наблюдается тенденция к исключению государства из числа благотворителей.

Ключевые слова: благотворительность, меценатство, филантропия, спонсорство.

Kateryna Petrova (*Zaporizhia, Ukraine*). **The Terminology in the Sphere of Charity in Contemporary Historiography.**

In the article basing on the analysis of the contemporary historiography an attempt to show the evolution of the definitions in the sphere of charity was done. The article illuminates the correlation of the definitions “charity” and “sponsorship”. The conclusion is made that the tendency to the exclusion of the state from the philanthropists are observed in the contemporary period.

Key words: charity, sponsorship, philanthropy.